

محسن تاجیک
روزنامه نگار

صفحه حافظه روزنامه فرهیختگان شنبه هر هفته با خبرها و روایت‌هایی از روزنامه‌ها و رسانه‌های سال‌های گذشته در همان هفته «حافظه» تاریخی شما را به چالش می‌کشد. **مروری بر وقایع ۶ تا ۱۲ دی در شماره امروز از نظر می‌گذرد.**

دیروز این هفته

دی: ۶

۱۳۵۷/ قطع صادرات نفت ایران در پی اعتراضات کارکنان شرکت نفت

با اعتصاب سراسری کارکنان شرکت نفت ایران، صادرات نفت کشور به خارج به کلی متوقف و سوخت تنها در حد نیازهای داخلی عرضه شد. با قطع کامل صادرات نفت، محمدرضا پهلوی از اصلی‌ترین منبع درآمد خود محروم و مراحل سقوط او تشدید و تسریع شد.

۱۳۹۲ / علی‌اکبر پرورش درگذشت

علی‌اکبر پرورش، وزیر آموزش و پرورش در ۲ دولت شهیدباهنر و میرحسین موسوی، نماینده ادوار مجلس و عضو شورای مرکزی حزب مؤتلفه در ۶۱ سالگی درگذشت.

دی: ۷

۱۳۵۸ / نهضت سوادآموزی به فرمان امام خمینی تشکیل شد

سازمان نهضت سوادآموزی به فرمان امام خمینی و به منظور آموزش خواندن و نوشتن به بزرگسالان و کودکانی که به مدرسه دسترسی ندارند (مناطق محروم) تشکیل شد. این سازمان در ۳ سال اول به‌صورت شورایی اداره و بعد از آن حجت‌الاسلام قرائتی به ریاست آن منصوب شد.

دی: ۹

۱۳۵۷ / شاهپور بختیار نخست‌وزیر ایران شد

محمدرضا پهلوی در آخرین روزهای حضور خود در ایران، شاهپور بختیار را به‌عنوان نخست‌وزیر منصوب کرد و ۱۷ روز پس از این انتصاب از کشور گریخت تا اداره امور برعهده بختیار قرار گیرد.

دی: ۱۰

۱۳۵۶ / سفر کاتر به تهران

جیمی کاتر، رئیس‌جمهور آمریکا در سفر خود به چند کشور اروپایی و آسیایی برای ۱۷ ساعت وارد تهران شد. شب قبل از ورود کاتر به تهران انفجاری در ساختمان انجمن ایران و آمریکا صورت گرفت و اعتراضات گسترده‌ای در تهران نسبت به این سفر انجام شد.

دی: ۱۱

۱۳۸۱ / نوام جامسکی: آمریکا پیشروی کشورهای تروریستی جهان است

نوام جامسکی، اندیشمند و نظریه‌پرداز آمریکایی در مصاحبه‌ای گفت: «آمریکا یکی از کشورهای تروریستی پیشرو در جهان است. اگر بخواهیم لیست کارها و اقدامات آنها را دنبال کنیم برای این امر پایانی متصور نیست. در تاریخ ۱۱ سپتامبر برای اولین بار در طول تاریخ، آمریکا با حملاتی مواجه شد که خودش به‌طور معمول در کشورهای دیگر جهان انجام می‌داد.»

دی: ۱۲

۱۳۸۱ / احمدی‌نژاد در یک روز ۱۴ مشاور خود را عزل کرد!

مهدی کلهر، مشاور رسانه‌ای محمود احمدی‌نژاد در گفت‌وگو با مهر گفت: «دیروز حکم تقدیر و قدردانی از من و ۱۳ تن از مشاوران دیگر رئیس‌جمهور و پایان همکاری ما با نهاد ریاست‌جمهوری به‌عنوان مشاور ابلاغ شد.»

۱۳۹۴ / شیخ‌نمر به شهادت رسید

آیت‌الله شیخ‌نمر باقرالمر، رهبر شیعیان عربستان پس از سال‌ها مبارزه با بی‌عدالتی و تبعیض در این کشور و تحمل ۴ سال حبس در زندان‌های آل‌سعود و با حکم و لیبعد این کشور به اتهام فتنه‌انگیزی و تفرقه محکوم به اعدام یا شمشیر شد و به شهادت رسید.

بیانیه حزب کارگزاران سازندگی:

حجاریان جلسات غیرعلنی ما را شنود می‌کند

روزنامه «صبح امروز»، از روزنامه‌های زنجیره‌ای دو خرداد به مدیریتستولی سعید حجاریان، اوایل دی ماه ۷۸ در گزارشی اظهارات فائزه هاشمی در یکی از جلسات غیرعلنی شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی را که انتقادات تندی به برخی گروه‌های رادیکال حزب داشت، منتشر کرد تا زمینه و بهانه لازم برای حمله به او و کارگزاران راهپایا کند. فائزه هاشمی در آن جلسه حزب مشارکت و دفتر تحکیم وحدت را به‌عنوان احزاب انحصارطلب و مطلق‌اندیش در جریان اصلاحات معرفی می‌کند و می‌گوید: «این گروه‌هایی که امروز هیچ‌کس را قبول ندارند و فقط خودشان را مطلق می‌دانند، در زمانی که دوم خرداد پدید آمد، وجود نداشتند و کسی آنها را نمی‌شناخت. مدعیان دوم خرداد بسیار زیاد هستند. آنها به‌نوعی عمل می‌کنند که همه باید تابع آنها باشند و به تفکرات مختلفی که در طیف دوم خرداد وجود دارد، توجه نمی‌کنند.

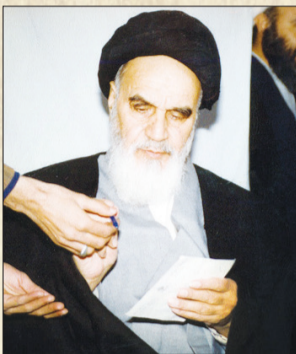
جبهه مشارکت مهم‌ترین منبع اختلاف برای ائتلاف گروه‌های دوم خردادی است. برخی گروه‌های دوم خرداد پیش از این مانع توسعه سیاسی بوده‌اند. این گروه‌های تندرو برای آقای خاتمی هم پیغام فرستادند که اگر تو نخواهی یا ما همراه شوی، همان طور که خودمان شما را سوار قطار کرده‌ایم، پیاده‌ات خواهیم کرد. «ششم دی ماه حزب کارگزاران سازندگی در بیانیه‌ای این اقدام روزنامه «صبح امروز» را مصادق استراق‌معرفی و گرداندگان این روزنامه را متهم به شنود جلسات شورای مرکزی این حزب کرد. در

مروری کوتاه بر حماسه ۹ دی: وقتی مردم وارد میدان می‌شوند

از شب ششم دی ماه ۸۸ که مصادف با شب عاشورای حسینی بود، تحزکات رسانه‌ای جریان ضدانقلاب دربراه احتمال تجمعات روز عاشورا شکل گرفت. علی‌رسانواری زادا فعالان رسانه‌ای ضدانقلاب در گفت‌وگو با تلویزیون العربیه مدعی شد: «روز عاشورا شعارهای بسیار جدیدی خواهیم شنید و این بار ولایت فقیه هدف شعارها خواهد بود.» گروهک منافقین هم در رسانه‌های خود، مردم ایران را به شورش عمومی و سردادن شعار مرگ بر اصل ولایت فقیه فراخواند. خبرنگار مهر درباره بهانه برگزاری تجمعات روز عاشورا نوشت: «برخی درگیری هائیز شب عاشورا در حسینه جمران بهانه‌ای بر هتک حرمت ساخت‌انتم شده بود. در آن شب درگیری‌هایی میان افراد در محوطه بیرونی حسینه جمران صورت گرفت که در ادامه به صدمه زدن به اموال شهروندان منجر شد. کف‌وسوت‌های شب عاشورا در روز عاشورامقدمه‌ای بر آتش زدن خیمه‌های عزای سیدالشهدا(ع) شد. پس از حرمت‌شکنی‌های ظهر عاشورا مریم‌رحوی، سرکرده گروهک منافقین از نقش خود و گروهک تحت امرش در این آشوب سخن گفت. همچنین شورای امنیت ملی آمریکا طی بیانیه‌ای از حرمت‌شکنان روز عاشورا حمایت کرد. میرحسین موسوی، کاندیدای شکست‌خورده انتخابات ۸۸ در

نامه امام‌خمینی به رهبر اتحاد جماهیر شوروی:

از این پس کمونیسم را باید در موزه‌های تاریخ سیاسی جهان جست‌وجو کرد

۱۱ دی‌ماه ۶۷ امام‌خمینی نامه‌ای به میخائیل گورباچف، رئیس اتحاد جماهیر شوروی نوشت و ضمن پیش‌بینی پایان کمونیسم، او را به تحقیق و مطالعه درباره اسلام دعوت کرد. این نامه توسط هیاتی به سرپرستی آیت‌الله جوادی آملی و همچنین خانم مرضیه دباغ و محمدجواد لاریجانی به گورباچف تحویل داده شد. در بخشی از این نامه آمده است: «اولین مسأله‌ای که مطمئناً باعث موقفیت شما خواهد شد این است که در سیاست اسلاف خود دایر بر «خدازدایی» و «دین‌زدایی» از جامعه، که تحقیقا بزرگ‌ترین و بالاترین ضربه را بر پیکر مردم کشور شوروی وارد کرده است، تجدید نظر نمایید. شما اگر بخواهید در این مقطع تنها گروه‌های کور اقتصادی سوسیالیسم و کمونیسم را یا پناه‌بردن به کانون سرمایه‌داری غرب حل کنید، نه تنها دردی از جامعه خویش را دوا نکرده‌اید، که دیگران

باید بپایند و اشتباهات شما را جبران کنند؛ چرا که امروز اگر مارکسیسم در روش‌های اقتصادی و اجتماعی به بن‌بست رسیده است، دنیای غرب هم در همین مسائل، البته به شکل دیگر و نیز در مسائل دیگر گرفتار حادثه است. جناب آقای گورباچف، باید به حقیقت رو آورد. مشکل اصلی کشور شما مسأله مالکیت و اقتصاد و آزادی نیست. مشکل شما عدم اعتقاد واقعی به خداست. همان مشکلی که غرب را هم به ابتداء و بن‌بست کشیده و با خواهد کشید. مشکل اصلی شما مبارزه طولانی و بیپوده با خدا و میداهستی و آفرینش است. برای همه روشن است که از این پس کمونیسم را باید در موزه‌های تاریخ سیاسی جهان جست‌وجو کرد؛ چرا که مارکسیسم جوانگوی هیچ نیازی از نیازهای واقعی انسان نیست؛ چرا که مکتبی است مادی، و با مادی نمی‌توان بشریت را از بحران عدم اعتقاد به معنویت، که اساسی‌ترین درد جامعه بشری در غرب و شرق است، به‌در آورد. امروز دیگر چیزی به‌نام کمونیسم در جهان نداریم. ولی از شما جدا می‌خواهم که در شکستن دیوارهای خیالات مارکسیسم، گرفتار زندان غرب و شیطان بزرگ نشوید. آقای گورباچف وقتی از

گل دسته‌های مساجد بعضی از جمهوری‌های شما پس از ۷۰ سال بانگ «الله‌اکبر» و شهادت به رسالت حضرت ختمی مرتبت (ص) به گوش رسید، تمامی طرفداران اسلام ناب محمدی (ص) را از شوق به‌گریه انداخت. لذا لازم دانستم این موضوع را به شما گوشزد کنم که بار دیگر به دو جهان بینی مادی و الهی بیندیشید. جناب آقای گورباچف، از شما می‌خواهم درباره اسلام به‌صورت جدی تحقیق و تفحص کنید. این نه به‌خاطر نیاز اسلام و مسلمین به شما، که به جهت ارزش‌های والا و جهان‌شمول اسلام است که می‌تواند وسیله راحتی و نجات همه ملت‌ها باشد و گره مشکلات اساسی بشریت را باز نماید. ماسلمندان جهان را مانند مسلمانان کشور خود دانسته و همیشه خود را در سرنوشت آنان شریک می‌دانیم. با آزادی نسبی مراسم مذهبی در بعضی از جمهوری‌های شوروی، نشان دادید که دیگر این‌گونه فکر نمی‌کنید که مذهب مخدر جامعه است. راستی مذهبی که ایران را در مقابل ابرقدرت‌ها چون کوه استوار کرده است مخدر جامعه است؟ آیا مذهبی که طالب اجرای عدالت در جهان و خواهان آزادی انسان از قیود مادی و معنوی است مخدر جامعه است؟ آری، مذهبی که وسیله‌شود تا سرمایه‌های مادی و معنوی کشورهای اسلامی و غیراسلامی، در اختیار ابرقدرت‌ها و قدرت‌ها قرار گیرد و بر سر مردم فریاد کشد که دین از سیاست جدا است مخدر جامعه است. ولی این دیگر مذهب واقعی نیست؛ بلکه مذهبی است که مردم ما آن را «مذهب آمریکایی» می‌نامند. صریحا اعلام می‌کنم که جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان بزرگ‌ترین و قدرتمندترین پایگاه جهان اسلام به‌راحتی می‌تواند خلأ اعتقادی نظام شما را پر نماید. پس از این نامه ادوارد شوارتز، وزیر امور خارجه وقت شوروی برای رساندن پاسخ گورباچف به تهران آمد. او در خاطرات خود نوشته است: «من تحت‌تأثیر تشعشع آسمانی از سیمای ایشان [امام‌خمینی] قرار گرفتم. «جواب گورباچف برای امام‌راضی کننده نبود و در پاسخ کوتاهی به‌وی عدم فهم درست از پیام‌شان را گوشزد کردند.»

هاشمی‌رفسنجانی:

سازش ایران و آمریکا مثل سازش آب و آتش است

باشیم. ما به‌عنوان پیرو علی(ع) و پرچمدار عدالت‌بشری و مقرر اسلام حرکتی کردیم و باید این حرکت را تا آخر ادامه دهیم. عراق و استکبار جهانی می‌خواهند ما را از خاک محروم کنند تا توانیم نفت صادر کنیم و در این راه آواکس‌ها و موشک‌های پیشرفته را به کار گرفته‌اند. البته اشتباه کرده‌اند و ما هم اعلام کرده‌ایم و دولت‌های خلیج فارس هم گفتیم که کمک‌های خود را به عراق قطع کنند. آن‌ها می‌دانند که به غیر از بخش کوچکی از خلیج فارس تمامی قلمرو آن در اختیار هواپیماهای ماست و می‌توانیم در مقابل هر کشتی، یک کشتی از آنها را برنیم و مسئولیت هیچ کدام را هم به‌عهده نمی‌گیریم. هنوز هم معلوم نیست که ما هیچ کشتی‌ای از رانده باشیم. به‌فرض اینکه به عراق امکاناتی بدهند که هیچ کشتی نتوانند نفت ما را ببرد، ما مانگه هر مز را به‌راحتی می‌بندیم.

۵۸ ماه ۶۳ روحانیون حزب جمهوری اسلامی ملاقاتی با هاشمی‌رفسنجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی برگزار کردند. رئیس مجلس در این دیدار درباره مواجهه ایران و آمریکا و شیطنت‌های آنها و عراق برای عدم صدور نفت ایران گفت: «من پیش‌بینی می‌کنم که ما درگیری‌های طولانی و همه‌جانبه با استکبار خواهیم داشت و اگر ما به‌عنوان حکومت سایه امیرالمومنین (ع) بخواهیم در دنیا باشیم هیچ‌گاه این قدرت‌های ظالم ما ما سازگار نخواهند بود. اگر روزی آمریکا به ماتمایل نشان دهد دو دلیل دارد، یا از ترس است یا اینکه احساس می‌کنند ما دست از مبارزه برداشته‌ایم. در غیر این صورت هیچ‌گاه سازش بین دیو و فرشته و آب و آتش امکان پذیر نیست مگر آنکه مثلا آب ماهیتش را از دست بدهد و چیز دیگری بشود. بنابراین هیچ‌گاه فکر نکنید که ما باید پس از انقلاب یک حکومت راحت و فاه‌طلب درست کنیم و کاری به کار دنیا نداشته

صفرهرندی:

دوم خرداد نیروهای وفادار به امام(ره) را از خواب خرگوشی بیدار کرد

محمدحسین صفرهرندی، قائم‌مقام مدیرمسئول روزنامه کیهان ۷ دی ماه ۸۲ و در نشست مسئولان نشریات ورده‌های بسیج دانشجویی درباره اشتباهات جریان راست که منجر به شکست در دوم خرداد شد و نتایج آن شکست گفت: «برای اولین بار پس از ۲ خرداد نیروهای وفادار به امام(ره) باورشان شد آنچنان که فکر می‌کردند مملکت مال خودشان نیست و حضور افرادی در حوزه حکومت که نسبتی با مبانی انقلاب نداشتند این امر را جدی تر کرد تا جایی که ما به‌عنوان وکیل مدافع همه چیز در انقلاب به اپوزیسیون رفتارهای درون نظام تبدیل شدیم. این بیداری‌ای بود که ۲ خرداد در ما ایجاد کرد و البته قبل از آن نیز وجود داشت و ما متوجه نبودیم. برخی کارهای ما کفاره سکوت کردن در آن زمان است. در دوران دولت سازندگی ما تهاجم فرهنگی را به‌صورت جدی شاهد بودیم که بخشی به‌صورت دولتی اجرا می‌شد. اگر بخشی از ظرفیت‌های

ختمی:

یکی از اشتباهات بزرگ و استراتژیک اصلاح‌طلبان بریده شدن از جامعه بود

سیدمحمد خاتمی ۱۱ دی ۸۴ و در دیدار با اعضای شورای مرکزی سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی ایران درباره وحدت و جهت‌دهی به نیروهای دوم خردادی پس از پایان دولت اصلاحات گفت: «اصلاح‌طلبان در موقعیت فوق‌العاده حساسی به‌سر می‌برند. هم‌نقطه‌های امید وجود دارد و هم نقطه‌های نگرانی بسیار بزرگی هست. امروز کمتر در تشخیص اولویت‌ها مشکل داریم. شاید در ابتدای دولت اصلاحات بین ما، که الان اینجا نشست‌هایم و میان افراد دیگر در تشخیص اولویت‌ها اختلاف‌نظر وجود داشت اما فکر می‌کنم امروز هم به‌لحاظ مفاهیم زمینه‌بیشتری برای نزدیک شدن فراهم شده و هم به‌لحاظ تشخیص اولویت‌ها. بر سر اولویت‌های بیشتر می‌شود تفاهم کرد. گرچه شاید بعضی بهانه‌ها و دلایل هم درست باشد، اما ما هنوز خودمان را بیش از عوامل دیگری که مسبب این ماجرا بودند متهم می‌کنیم یا حتی

کروبی:

وزیر آموزش و پرورش: مدارس غیرانتفاعی، آموزش را طبقاتی کرده‌اند

حسین مظفر، وزیر آموزش و پرورش دولت اصلاحات ۹ دی ماه ۷۶ و در گفت‌وگو با خبرنگاران درباره مدارس غیردولتی و نحوه فعالیت‌های آنها اظهار داشت: «ما حق نداریم امکانات دولتی را به مدارس نمونه یا در نظر گرفتن شرایط و ضوابط خاص مثل معدل و پول به قشر خاصی اختصاص دهیم. فلسفه وجودی مدارس غیرانتفاعی کمک به دولت بوده است اما تاکنون نشان داده‌نه تنها نمی‌تواند مشکلات مالی آموزش و پرورش را حل کند، بلکه مشکلاتی در جهت طبقاتی کردن آموزش و پرورش ایجاد می‌کند. در کل ۳ درصد دانش‌آموزان در مدارس غیرانتفاعی جذب شده‌اند که این درصد نمی‌تواند راهگشای مشکلات آموزش و پرورش باشد.»

بهبزاندوی:

برای آزادی گروگان‌های لانه جاسوسی به هیچ‌قول آمریکا اعتماد نمی‌کنیم

بهبزاندوی، سخنگوی دولت و وزیر مشاور در امور اجرایی دولت شهیدرجایی و مسئول تیم ایرانی مذاکره‌کننده با آمریکایی‌ها برای تبادل گروگان‌های آمریکایی، ۱۰ دی ۵۹ در یک نشست مطبوعاتی پیرامون مذاکرات ایران با آمریکایی‌ها و تعهد آمریکا به عدم دخالت در امور ایران و آزادی تدریجی گروگان‌های لانه جاسوسی گفت: «تعهد آمریکا چیز جدیدی نیست. این تعهد را آمریکا قبلا هم داده بود. به آنچه در رسانه‌های گروهی می‌گویند توجه نکنید. آنچه پشت میکروفن می‌گویند یک چیزی است و آنچه در نوشته‌های رسمی خودشان می‌گویند چیز دیگر. ایران نمی‌تواند در قبال آزادی گروگان‌ها دل خود را به ۶۰ تا ۶۰ برگ کاغذ امضا شده توسط کاتر یا ریگان خون کند. ایران باید برای تحقق خواسته‌های خود از آمریکا تضمین بگیرد. ما به هیچ‌وجه به اقوال آمریکا اعتماد نمی‌کنیم.»